

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาความพร้อมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรง

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ อาสาสมัครสาธารณสุขปฏิบัติงานมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอไทรงาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 405 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จาก การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic random sampling) จากอาสาสมัครสาธารณสุข ในเขตอำเภอไทรงาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 231 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมาเอง ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวน 12 ข้อ

**ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การรับรู้เกี่ยวกับโรควัณโรค จำนวน 20 ข้อ คำตาม
ด้านบวก 12 ข้อ และคำตามด้านลบ 8 ข้อ**

กำหนดการให้คะแนน คือ

ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบไม่ถูกให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแบ่งระดับการรับรู้

การวิเคราะห์ระดับการรับรู้ แบ่งระดับการรับรู้ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับสูง คือถูกที่มีคะแนนการรับรู้ตั้งแต่ 16 - 20 คะแนน (80 - 100 เปอร์เซ็นต์)

ระดับกลาง คือถูกที่มีคะแนนการรับรู้ตั้งแต่ 10 - 15 คะแนน (50 - 79 เปอร์เซ็นต์)

ระดับต่ำ คือถูกที่มีคะแนนการรับรู้ตั้งแต่ 0 - 9 คะแนน (0 - 49 เปอร์เซ็นต์)

**ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการ
ใช้ยาระยะสั้นภายใต้การสังเกต โดยตรง จำนวน 31 ข้อ**

กำหนดคะแนนตามดังผู้ตอบแบบสอบถาม ไว้เป็น 3 ระดับ คือ

ใช่ หมายถึง มีความพร้อมและมั่นใจ ในการที่จะกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรค
โดยการใช้ยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรง ได้

ไม่แน่ใจ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้น
ภายใต้การสังเกตโดยตรง ได้หรือไม่

ไม่ใช่ หมายถึง ไม่พร้อมการที่จะกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะ
สั้นภายใต้การสังเกตโดยตรง ได้

กำหนดการให้คะแนน คือ

คะแนน	คำตามด้านบวก	คำตามด้านลบ
1	ไม่ใช่	ใช่
2	ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ
3	ใช่	ไม่ใช่

เกณฑ์การแบ่งระดับความพร้อม

การวิเคราะห์ระดับความพร้อม แบ่งระดับความพร้อมออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับสูง คือ มีความพร้อมและมั่นใจ ในการที่จะกำกับและดูแลผู้ป่วย
วัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรง

		มีคะแนนความพร้อม ตั้งแต่ 74 - 93 คะแนน (80 - 100 เปอร์เซ็นต์)
ระดับปานกลาง	คือ	ไม่แน่ใจว่าจะกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรงได้หรือไม่มีคะแนนความพร้อม ตั้งแต่ 46 - 73 คะแนน (50 - 79 เปอร์เซ็นต์)
ระดับต่ำ	คือ	ไม่พร้อมที่จะกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรงได้มีคะแนนความพร้อม ตั้งแต่ 0 - 45 คะแนน (0 - 49 เปอร์เซ็นต์)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

- การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความให้มีความหมายเหมือนๆ และความชัดเจนของเนื้อหาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้
- การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และนำไปทดสอบใช้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหนุ่ม 2,5 และ 10 ตำบลในร่อง จำนวน 6 กลุ่ม จำนวน 30 คน แบบสอบถามเกี่ยวกับ การรับรู้ เกี่ยวกับโรควัณโรคมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริ查ร์ดสัน (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.77 นำแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพร้อมในการกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรง มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลfaของครอนบราช (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล ไทรงาน และสาธารณสุขอำเภอไทรงาน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ชี้แจงเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาระบบนี้ พร้อมกับกำหนดเวลา ที่จะไปสอนความกู้นั่นตัวอย่าง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน – 10 กรกฎาคม 2542
4. บรรณาธิกรผู้ข้อมูลโดยตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของแบบสอบถาม
5. ลงทะเบียนข้อมูล บันทึกข้อมูล เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/W⁺ (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) รายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การรับรู้เกี่ยวกับโรควัณโรค ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้นภายในได้แก่ ความดื้ อร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพร้อมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการกำกับและดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยการใช้ยาระยะสั้นภายในได้แก่ ระยะเวลาที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรควัณโรค และการรับรู้เกี่ยวกับโรควัณโรค ใช้สถิติ Chi-Square และ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person's product moment correlation coefficient)